

Fingridin yritysvastuuvaatimukset toimittajille (Supplier Code of Conduct)

1. Tavoite

Suomen sähköjärjestelmästä ja kantaverkosta huolehtiessaan Fingridillä on keskeinen vastuu koko yhteiskuntamme toiminnasta. Olemme toiminnassamme sitoutuneet kestävän kehityksen mukaisiin vastuullisiin ja eettisiin toimintatapoihin ja niiden kehittämiseen. Jokaista työntekijäämme sitovat **Fingridin toimintaperiaatteet** (Code of Conduct), joita laatiessamme olemme ottaneet huomioon YK:n Global Compact –aloitteen sekä yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet.

Toimintamallissamme palvelu- ja tavarantoimittajaverkosto ja hyvä toimittajayhteistyö on erityisen tärkeää. Haluamme meille urakoita, palveluita tai tavaroita toimittavien sopimuskumppaniemme tiedostavan Fingridin merkittävän yhteiskunnallisen tehtävän ja sitoutuvan vastaamaan toimintansa taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristövaikutuksista sekä hyvästä hallintotavasta. Olemme valmiita tukemaan sopimuskumppaneitamme vastuullisten ja eettisten liiketoimintatapojen edistämiseksi sekä oman toimintansa kielteisten vaikutusten vähentämiseksi esimerkiksi jakamalla kokemuksiamme ja kehittämällä toimintatapoja yhteistyössä. Näin kehitämme myös toimialamme mainetta ja lisäämme luottamusta alaamme kohtaan.

2. Lainsäädännön noudattaminen ja liiketoimintatavat

Toimittajan on Fingridille palveluita tai tavaroita toimittaessaan noudatettava **soveltuva lainsäädäntöä ja näitä yritysvastuuvaatimuksia tai erikseen sovittuja muita vastaavia yritysvastuun vaatimuksia**. Lisäksi toimittajan on **varmistettava ja valvottava, että myös heidän toimittajansa noudattavat lainsäädäntöä ja sovittuja yritysvastuun vaatimuksia Fingridin toimituksiin liittyen**. Toimittaja on myös **velvollinen antamaan Fingridille tietoja arvoketjussaan ihmisiin, ilmastoon ja ympäristöön kohdistuvista vaikutuksista** ja muista kestävyysvaikutuksista sekä tähän liittyvän sääntelyn noudattamisesta. Toimittajan tulee

- ylläpitää toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja **korruption, kiristyksen ja lahjonnan** estämiseksi sekä sovellettavien kansainvälisten pakoteohjelmien noudattamiseksi. Toimittajan ei tule tarjota, luvata tai antaa sellaisia lahjoja tai huomionosoituksia, jotka saattavat johtaa riippuvuussuhteeseen tai odotukseen vastapalveluksesta
- kieltäytyä **rahanpesusta** sen kaikissa muodoissa
- varmistaa ja valvoo, ettei hänen tai hänen toimittajiensa johto- tai hallintoelimen jäsenenä tai muutoin määräysvaltaa käyttävien henkilöiden joukossa ole **liiketoimintakielloissa** tai pakotelistoilla (esim. EU tai YK) olevia henkilöitä
- sitoutua **kilpailemaan** rehellisesti ja eettisesti
- varmistaa liiketoimintaan liittyvän **luottamuksellisen tiedon** säilyminen salassa
- ylläpitää liiketoiminnastaan täsmällistä, ajantasaista ja asianmukaista **taloudellista ja muuta tietoa** asianomaisissa viranomaisrekistereissä
- hoitaa liiketoimintaansa liittyvät verot, **maksu- ja muut velvoitteet** asianmukaisesti, mukaan lukien velvoitteet omille toimittajilleen.

Näiden vaatimusten lisäksi Fingridin rakennusurakoissa ja palveluhankinnoissa sovelletaan erillisiä alihankintaa ja työvoiman käyttöä koskevia sopimusehtoja.

Toimittajaa kehoitetaan ottamaan käyttöön ilmoituskanava, jonka avulla sen omat ja arvoketjun työntekijät voivat tuoda esiin huolenaiheita tai väärinkäytösepäilyjä ja saada niitä käsitellyiksi.

3. Ihmisoikeudet, työ ja työelämä

Vastuulliselle ja eettiselle toiminnalle on luonteenomaista, että jokaisen työpanosta kunnioitetaan ja henkilöstön työhyvinvoinnista huolehditaan.

Toimittajan tulee toimia YK:n yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevien ohjaavien periaatteiden edellyttämällä tavalla ja kunnioittaa kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia.

Toimittajan tulee

- välttää toimimasta ihmisoikeuksia heikentävällä tavalla
- puuttua ihmisoikeuksia heikentäviin toimiin
- ryhtyä tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.

Toimittajan tulee edellyttää ihmisoikeuksien kunnioittamista myös liiketoimintakumppaneiltaan.

Toimittajan tulee pyrkiä varmistumaan toimintansa ihmisoikeusvastuullisuudesta omien toimintakäytäntöjensä sekä valvonta- ja ohjausmekanismiensa avulla.

Toimittajan tulee erityisesti

- tuntea olennaisilta osin arvoketjunsä ja noudattaa riskiperusteista ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa **asianmukaista huolellisuutta** toimintaansa liittyvien haitallisten vaikutusten tunnistamiseksi, ennaltaehkäisemiseksi, pysäyttämiseksi ja lievittämiseksi.
- tunnustaa työntekijöiden **oikeus järjestäytymiseen ja kollektiivisiin työehtoneuvotteluihin**
- kieltää **lapsityö** kaikissa muodoissa. Nuoria alle 18-vuotiaita työntekijöitä tulee **suojata** siten, ettei heidän terveytensä, turvallisuutensa, kehityksensä tai koulunkäyntinsä vaarannu. Kansainvälisissä ihmisoikeusnormeissa ja kansallisessa lainsäädännössä täsmennetyt suojaikärajat ja määräykset tulee huomioida siten, että noudatetaan vahvinta suojaa.
- kieltää **ihmiskauppa, ihmisten salakuljetus ja kaikenlainen pakkotyö omiin ja arvoketjun työntekijöihin liittyen**. Kiellettyä on mm. palkkojen pidättäminen, rekrytointimaksujen käyttäminen, henkilöllisyystodistusten vaatiminen työnantajan säilytettäväksi sekä pakottaminen työhön vastoin henkilön omaa tahtoa
- kohdella työntekijöitä arvokkaasti ja kunnioittavasti sekä kieltää työntekijöiden kaikenlainen **syriminen**
- tarjota **työehdot** työntekijöiden ymmärtämällä kielellä sekä varmistaa, että **työsopimukset** laaditaan kirjallisesti
- maksaa työntekijöilleen normaalityöajasta ja ylitöistä vähintään sovellettavan kansallisen lainsäädännön tai toimialan yleisen käytännön mukaista **vähimmäispalkkaa**. Palkka tulee maksaa säännöllisesti ja suoraan työntekijälle tai hänen pankkitililleen kansallisen lainsäädännön määräykset huomioiden.
- noudattaa **työajoissa** sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä. Työaika ei saa olla kohtuuttoman pitkä ja työntekijöille tulee varmistaa riittävät lepojaksot. Pääsääntöisesti jokaisessa seitsemän päivän jaksossa tulee olla vähintään yksi vapaapäivä.

Mikäli kansallisen lainsäädännön vaatimukset ovat ristiriidassa kansainvälisesti tunnustettujen ihmisoikeuksien kanssa, toimittajan on etsittävä keinoja kunnioittaa ihmisoikeuksia.

4. Työterveys ja -turvallisuus

Fingridille niin kantaverkon kuin sen parissa työskentelevienkin turvallisuus on äärimmäisen tärkeää. Toimittajan tulee

- noudattaa soveltuvaa työterveys- ja työturvallisuuslainsäädäntöä sekä muita vaatimuksia
- tarjota työntekijöilleen turvallinen, terveellinen ja hyvin hoidettu **työympäristö**
- määritellä työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät **vastuut**
- arvioida työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät **riskit** mukaan lukien ympäristöriskit
- toimia työstä ja työolosuhteista aiheutuvien onnettomuuksien, loukkaantumisien sekä vaara- ja haittatekijöiden **ennalta ehkäisemiseksi** ja edelleen seurata toimiensa vaikuttavuutta
- tarjota työntekijöilleen riittävät työterveyden ja -turvallisuuden **ohjeistus ja koulutus sekä henkilökohtaiset suojavarusteet**
- dokumentoida ja tutkia työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyvät **tapaturmat, läheltä piti -tilanteet ja havainnot**.

Edellä kuvatun lisäksi Fingridin työmaiden ja työkohteiden turvallisuutta määrittelevät erilliset Fingridin turvallisuutta koskevat sopimusehdot.

5. Ympäristö

Kantaverkkoa kehitetään ja ylläpidetään ympäristö- ja maankäyttövaikutukset tunnistaen ja kielteisiä vaikutuksia jatkuvasti vähentäen.

Toimittajan tulee noudattaa ympäristöasioihin liittyvää soveltuvaa lainsäädäntöä ja määräyksiä. Lisäksi ympäristöasioiden hallintaa Fingridin rakennusurakoissa ja palveluhankinnoissa määrittelevät erilliset sopimusehdot.

Toimittajan tulee huolehtia **riittävästä toimista ja resursseista haitallisten ilmasto- ja ympäristövaikutustensa minimoimiseksi**, ja saada aikaan toimintaansa **jatkuvaa parantamista**. Huomioitavia asioita ovat esimerkiksi seuraavat:

- ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen
- haitalliset päästöt maahan, veteen ja ilmaan
- luonnon monimuotoisuuden suojelu
- resurssien käyttö ja kiertotalous (jätteiden käsittely).

Erityistä huomiota tulee kiinnittää **ympäristövaikutusten arvioimiseen ja ympäristöriskeihin ennalta varautumiseen varovaisuusperiaatteen mukaisesti**. Luontovaikutuksia tulee **lieventämishierarkian mukaisesti** ensisijaisesti välttää ja toissijaisesti lieventää. **Ympäristövahingot ja vaaratilanteet** tulee dokumentoida ja tutkia.

Työntekijöille tulee tarjota riittävä ympäristöasioiden **ohjeistus ja koulutus**. Fingridille toimitettavien palveluiden ja tavaroiden osalta toimittajan tulee varmistaa, että niiden valmistamiselle on **tarvittavat voimassa olevat luvat**, joiden lupaehtoja noudatetaan.

Lisäksi toimittajaa kannustetaan

- käyttämään sertifioitua **ympäristöjärjestelmää** tai muutoin järjestelmällistä, kirjallisesti kuvattua ympäristöasioiden hallintaa
- käyttämään ja kehittämään **ratkaisuja** kielteisten ilmasto- ja ympäristövaikutusten vähentämiseksi.

6. Seuranta ja sanktiot

Mikäli toimittaja havaitsee omassa toimittajaverkostossaan näiden yritysvastuuvaatimusten rikkomuksen liittyen Fingridille toimitettaviin palveluihin tai tavaroihin, tulee siitä ilmoittaa viivytyksettä Fingridille. Tämä käsittää myös ilmoittamisen ihmisoikeusluokkauksista sekä yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia ohjaavien periaatteiden noudattamatta jättämisestä. Toimittajan on pyydettyäessä annettava Fingridille näiden yritysvastuuvaatimusten täyttämistä koskevia tietoja.

Fingrid voi toteuttaa itse tai kolmannen osapuolen avulla näiden yritysvastuuvaatimusten noudattamista koskevia auditointeja. Mahdollinen auditointi tehdään yhteistyössä toimittajan kanssa. Toimittaja on velvollinen avustamaan Fingridiä auditoinnin toteuttamisessa kohtuulliseksi katsottavalla tavalla, mm. sallimalla tarkastukset toimipaikalla ja toimittamalla pyydyt tiedot ajallaan. Toimittajan odotetaan jakavan riittävät tiedot auditoijan kanssa. Tietojen väärentäminen tai antamatta jättäminen katsotaan rikkomukseksi.

Mikäli toimittajan havaitaan rikkoneen näitä yritysvastuuvaatimuksia, toimittaja on velvollinen korjaamaan rikkomuksen yhdessä Fingridin kanssa sovittavassa ajassa. Mikäli toimittaja ei korjaa rikkomustaan sovituksessa ajassa tai anna asianmukaista selvitystä toimenpiteistään rikkomuksen korjaamiseksi, Fingridillä on oikeus peruuttaa tekemänsä tilaus, keskeyttää meneillään oleva työ tai purkaa toimittajan kanssa solmittu sopimus, jonka liitteenä nämä yritysvastuuvaatimukset ovat. Rikkomus voi johtaa myös toimittajan valitsematta jättämiseen tulevissa kilpailutuksissa.

Toimintatapojen vastuullisuuden varmistamisessa on käytössä luottamuksellinen ja riippumaton ilmoituskanava, joka löytyy Fingridin verkkosivulta: www.fingrid.fi/ilmoittaminenvaarinkaytoksista/